

bugün! özel hayatlar

Nezihe,

si, erkeklerle eşit olması ve kadın hakları oldu. Bütün gün elinde kitap ağzında kalemle gezen, oldukça tuhaf karşılanan bir II. Meşrutiyet kızıydı o. Durmadan yazılar yazan, okuyan garip kız Nezihe'nin amacı öğretmen okulunu bitirmedeği halde öğretmen olmaktı. Maarif Nezaretine dilekçe verip açılan sınavı kazandı. Ardından da kız idadesinde "ulum-i tabiiye" dersleri vermeye başladı. İkinci hedefi olan romanı Şehab-ı Tebah'ı 1909 yılında bitirdiğinde daha 20 yaşındaydı. Kitabında yazdıkları, devrin şairlerinden Şair Nigar Hanım'ın yazdığı "Sevdiğim bil ki Nigar'ın bu şiirle hem, sana ahvalını arz eylemedir emeli" türü şiirler değildi. Nezihe Muhittin 20 yaşında başlayıp ölene kadar yazdığı romanlarında, yazılarında, hep kadın erkek eşitliğini işlerken bir taraftan da "Türk Kadını" isimli dönem kadınları hakkında bilgi veren kitap yazdı. Ona göre kadın ve erkek aynı haklara sahip aynı kutuplardı ve kutuplardan biri de fena halde eziliyordu.

Aynı sene, Darülmüallimat'a öğretmen olarak tayin edilince istediği fırsat eline geçmiş oldu. İlk iş olarak Maarif Nezaretine eğitimin gelişmesi yönünde layihalar gönderdi, önerilerini tek tek açıkladı, çözümler sundu. Yetmedi, İttihat Terakki Kız Sanayi Mektebinde jimnastik, piyano, biçki-dikiş dersleri vermeye başladı. Yani devrin iyi yetişmiş kızı

piyanosunu, biçki dikişini kocası için değil kadınlar için kullanıyordu.

Memleket ve kadınlar için!

1900 lerin ilk yılları sadece kadın hakları açısından değil her açıdan zor yıllardı. Nezihe Muhittin İttihat ve Terakki Fırkası çekildiğinde öğretmen olduğu okulun kapatılmaması için büyük bir mücadeleye girişti. Sonraki yıllarda Balkan savaşı patlak verince mücadele tipini değiştirmek zorunda kaldı. Savaş yıllarında orduya malzeme sağlamak için bu sefer de okulu dikimevine çevirdi. Olmadı, başına hemşire kepini geçirip İttihat ve Terakki'nin Nuruosmaniye Kültübi'nin ilk yardım hastahanesinde hemşireliğe başladı. Nezihe Muhittin joker gibi o işten bu işe koştururken, Balkan Savaşı ertesinde 1913 yılında kurulan, Osmanlı Türk Hanımlarını Esirgeme Derneği'nde görev aldı. Derneğin amacı, savaş sonucu yoksul ve kimsesiz kalan kadın ve çocukların eğitimleri ile ilgilenmek ve iş bulmalarını sağlamaktı. Mizacı gereği, tek dernekle yetinecek biri olmadığından aynı zamanda Donanma Cemiyeti ve Müdafaa-i Milliye Kadınlar Heyeti'nde de faaliyet gösterdi. Ülke savunmasına yönelik dernekler mahrum kalmalıydı Nezihe Muhittin'den.

"Feminizm inkar edilemez!"

1913 yılının 6 Nisan günü Nezihe

düşük omuzlu dar elbisesinin üzerine pelerin şeklindeki meşrutiyet çarşafını geçirdi, saçlarındaki vakları özenle düzeltip, evden dışarıya çıktı. "Kadınlar Dünyası" dergisine gidiyordu ilk makalesini vermek için. Arnavut kaldırımlarından yürürken aklından yazacağı makaleleri düşündü. Kadınlara Avrupalı kadınların haklarını anlatmalı, onları giyim konusunda da bilinçlendirmeli diye geçirdi kafasından. Sonra bir an durdu, ani bir hareketle pelerin şeklindeki çarşafını toplayıp, ebisesinin üzerine giydiği mantomsu ceketin içine sokuşturdu. Dergide yazar kadrosundan Nezihe Yaşar, Aziz Haydar ve dergi sahibi Ulviye Mevlan vardı. Dergi sahibi Ulviye Mevlan, yazı kadrosu ve hatta dergiye gelen yazı ve mektuplarla tamamen kadınlara ait olan ilk Osmanlı dergisiydi Kadınlar Dünyası. Dergide kadın haklarına yer verilmesi ve "feminist" sözünün ilk kez gündeme gelmesi Nezihe'nin dikkatini çekmişti. Sadece onu değil, okuyan herkesi hayrete düşürecek, kadın hakları ve seçme ve seçilme özgürlüğü ile ilgili yazılar vardı dergide. Sahibi Ulviye Mevlan bir yazısında "Pek yakın bir tarihte hanımları mebus göreceğiz" diyordu. 19 Şubat 1921 de Nimet Cemil aynı dergide "Feminizm kelimesini aynen kullanmayı tercih ederiz. Varsın lisanımıza bir ecnebi kelime daha girmiş olsun ne zararı var. Yalnız

1. Kadınlar Halk Fırkası toplu halde. 2. Türk Kadınlar Birliği'nin 1934'te İstanbul'da düzenlediği gösteri. 3. (En üstte) İlk kadın hakları derneği olan Osmanlı Müdafaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti üyeleri. (Alttaki resimler) Nezihe Muhittin'in de yazarlarından olduğu Kadınlar Dünyası dergisinden sayfalar ve yazı kurulu. 4. Kadın Fırkası ilk kurulduğu zaman yapılan karikatürler.

feminizmin varlığı ve gerekliliği kabil-i inkar değildir" tarzında makaleler yazıyordu.

Nezihe Muhittin 1921 yılına kadar yaşayan "Kadınlar Dünyası" dergisinden sonraki yıllarda pek söz etmese de büyük bir olasılıkla gelecekte bir kadınlar partisi ve partinin yaygın organı olarak "Kadın Yolu" dergisini kurma fikrini bu dergiden yola çıkarak şekillendirmişti. "Kadın Dünyası" dergisinin sahibi Ulviye Mevlan Civelek aynı tarihte Müdafaa-i Hukuk-u Nisvan derneği (Osmanlı Kadınının Hakkını Savunma Derneği) de kurmuş ve Kadın Dünyası dergisini de derneğin yaygın organı olarak kullanmıştı.

Kadınlar Dünyası dergisine yazdığı 1913 yılından 1923 yılına kadar ilkokullar müfettişliği yaptı, Selçuk Hatun Kız Sultanisi, Kız Hayat Mektebi, İzmir Hilal Sultanisine müdür oldu, öğretmenlik yaptı, yazdı, evlendi, bir oğlu oldu, İstiklal savaşını yaşadı Nezihe Muhittin. Ha-